

Biedrību dzīve - kā strādāt un redzēt savādāk

Sadarbojoties jauda kļūst lielāka

Zinaida Logina

Tiešsaistes platformā "Zoom" aizvadīta tikšanās, kuras laikā Ziemeļlatgales NVO aktivisti un citi interešenti varēja dalīties pieredzē un gūt jaunas idejas, kā daudzas lietas ieraudzīt savādāk, kā sadarboties, jo kopā var strādāt daudz produktīvāk.

Aktīvo iedzīvotāju fonda (AIF) Latvijas koordinators, biedrības "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs" koordinators OSKARS ZUĢICKIS pastāstīja, ka fonda finansējums Latvijai 8,5 miljoni ir tikai maza daļa no 200 miljonu *lielā katla*. "Caur dažādām institūcijām šo finansējumu ieviešam dzīvē. Ir atbalstītas arī biedrības "Ritineitis" aktivitātes," uzsvēra O.Zuģickis, piebilstot, ka viens nav arājs, cilvēkiem ir jāsadarbojas.

Spēj radīt darbavietas un uzņemt tūristus

Pieredzē dalījās biedrības "Ūdenszīmes" vadītāja IEVA JĀTNIČE no Jēkabpils novada Rubenes pagasta. "Kaldabruņa atrodas 50 km no Daugavpils un 60 km no Jēkabpils, ciematā ir apmēram simts iedzīvotāji. Biedrība no pašvaldības nomā bijušo sākumskolas ēku - 600 kvadrātmetrus lielu vēsturisku celtni ar āra teritoriju. Sākotnēji iedzīvotāji mums teica, ka te nekas nevar notikt - ceļš ir slikts, cilvēku maz. Par laukiem vienmēr esmu teikusi, - te ir tik daudz iespēju!" savu stāstu iesāk Ieva. Viņa ar piemēriem parāda, kā darbojas biedrība. Saimniecība ir liela, taču neatkarīgi no tā, ir vai nav projektu nauda, novārtē atstāt to nevar, tāpēc biedrībai ir arī neliels sociālais bizness - rotu salons. Biedrībā strādā divas sievietes, kuras reģistrējušās kā pašnodarbinātas personas. "Tātad biedrība ir pierādījusi, ka var radīt gan darbavietas un uzturēt īpašumu, gan uzņemt tūristus nekurienu vidū, kam neticētu tie, kuri biznesu izkalkulē pēc *excel* tabulām. Taču, ja saņemies drosmīgi un dari, viss izdodas. Stikla un arī kokapstrādes darbnīca izveidota, pateicoties projektu finansējumam. Ražojam suvenīrus, ko piedāvājam tūristiem," stāsta biedrības "Ūdenszīmes" vadītāja. Prezentācijā viņa atklāj kāda projekta "Rudens klasika Červonkas baznīcā" stāstu. "Es parasti saku, - nerīko pasākumus, radi notikumus ar stāstu. Ir labāk, ja cilvēki saka, ka piedalīšies notikumā, nevis ies uz kultūras pasākumu. Mainās attieksme. Baznīcas jumta nomaiņa šejieniēšiem bija pārsteigums. 2016.gada 18.novembrī virs Červonkas baznīcas pacēla krustu kā simbolu un varēšanas apliecinājumu, un šajā gadā arī uzsāka ziedojumu vākšanas kampaņu. Tas nekas, ka Červonkā vairs nav neviena iedzīvotāja, tomēr baznīca ir leģendāra. Leģendas līmenī virmo fakts, ka šeit kristīts Rainis. Šajā gadā arī radās ideja uz Latvijas simtgadi atjaunotajā baznīcā sarīkot koncertu ar Vidzemes kamerorķestri," atklāj Ieva Jātniece. Viņa uzsver faktu, cik notikuma radīšanā svarīga komunikācija un cik ļoti cilvēkus iepriecinājis šis koncerts. Varbūt kādam no tuvējās apkārtnes iedzīvotājiem šis bija vienīgais klasiskās mūzikas koncerts, jo visi cilvēki aizbraukt uz "GORu" vai Lūznavas muižu. Pēc koncerta vietējie uzņēmēji ziedoja jumta remontam, neko neprasot pretī. Koncerti turpinājās. Māksliniekiem tas bija īpašs līdzpārdzīvojums, jo skanējums baznīcā izrādījās lielisks un viņi piedāvāja jaunas programmas. "Mūsu sapnis ir noorganizēt lieliskus koncertus. Tādus, kas paceļ augstāk par zemi. Tādus, kas apgaismo. Tādus, kas nomazgā dvēseli baltu..." uzsver biedrības vadītāja, piebilstot, ka viņai nav nevienas darba dienas, jo viņa vienārši visā tajā dzīvo.

Rīko akcijas, spēļu vakarus un atjauno zināšanas

Savos pieredzes stāstos dalījās arī Latvijas Sarkana Krusta (LSK) Balvu komitejas jauniešu nodaļas brīvprātīgā SANTA GRĀMATIŅA. Viņa uzsvēra, cik svarīga ir savstarpējā komunikācija arī tiešsaistē. Brīvprātīgie *Zoom* katru mēnesi organizē tikšanās vakarus par interesantām tēmām, rīko sapulces un pat sviniņu un spēļu vakarus kopā ar citām LSK jauniešu nodaļām. "Brīvā un neformālā atmosfērā klausāmies mūziku, stāstām anekdotes, vingrojam. Spēļu vakaros nosakām uzvarētājus, un tie savukārt organizē nākamās tikšanās - uzvarētāju vidū bijuši arī Balvu komitejas brīvprātīgie. Dalāmies ar netradicionālu ēdienu receptēm, kuras izmēģinām. Tomēr pats svarīgākais ir atjaunot zināšanas pirmās palīdzības sniegšanā

cilvēkiem," stāsta Santa. Viņa piebilst, ka jauniešu rīkotās akcijas piesaista arī Balvu cilvēku uzmanību. Ielās dalīti atstarotāji, skaidrojot to nepieciešamību tumšajā laikā, Balvu skvērā rīkota akcija Pasaules AIDS dienā, no svecītēm izveidojot šīs dienas simbolu un sarunu laikā garāmgājējus cienājot ar siltiem dzērieniem. Lielu atsaucību guva akcija "Mirdzošās acis", kuras laikā jaunieši vāca ziedojumus. Pandēmijas laikā viņi devās palīgā cilvēkiem, kuriem bija nepieciešama palīdzība ēdiena vai zāļu piegādē mājās. Santa aicināja interešentus sekot līdzi Balvu komitejas jauniešu nodaļas brīvprātīgo darbam "Facebook", lai ne tikai uzzinātu vairāk par padarīto, bet arī lai iesaistītos jauni brīvprātīgie.

Kopā piedzīvot radošus procesus

Personības un profesionālās izaugsmes trenere ILGA KUŠNERE uzsvēra, ka tad, kad viņa tiek ar skolotājiem, skolēniem un vecākiem daudzās Latvijas skolās, svarīgākais ir sirsnīgās sarunas un dzīves spēka iedošana citiem ne tikai caur vārdiem, bet caur kopīgu darbošanos. "Ir skaisti tikšanās reizēs kopīgi piedzīvot radošus procesus un atklāsmes. Smejos, ka pie klientiem dodos ar koferi. Esmu radījusi 134 zinātniski pierādītas pašizziņas kartītes, strādāju ar tām. Atbildiet paši sev uz jautājumu: kā es izbaudu mirkli šeit un tagad? Un tad padomājiet par to. Dziļi pētnieks Bils Plotkins saka, ka dzīve nav tikai notikumi un fakti, tā sastāv no stāstiem - no piedzimšanas līdz aiziešanai. Vēl atbildiet: kas silda jūsu sirdi? Ja sajūtat to, tad ļaujieties, izbaudiet šo mirkli! Ja mēs caur darbībām sajūtam sirds siltumu, tas rada sinerģiju ar citiem cilvēkiem. Nākamais jautājums: kuri ir manas dzīves laimīgie brīži? Mēs tos ieliekam sirdī, domās, fotogrāfijās, atvēlam tiem laiku, kavējamies patīkamās atmiņās. Svarīgi ir laimīgo brīžu priekšā apstāties, notvert to mirkli. Svarīgi pateikt sev, cik skaisti es dzīvoju, nāciet ciemos pie manis. Vai jūs atceraties, kad savā dzīvē izjutāt gandarījumu? Padomājiet par to!" aicināja Ilga Kušnere.

Svarīga sadarbība arī ar citām institūcijām

Lūznavas muižas kultūras projektu vadītāja INGA ŽIRGULE pastāstīja, ka arī biedrība "ESTO", kura ir demokrātijas, izglītības un kultūras procesus veicinoša biedrība, realizē AIF projektu "Klausies. Saproti. Rīkojies". Viņa pastāstīja par Rēzeknes novada Lūznavas muižas un NVO sektora sadarbības piemēriem. "Lūznavas muižas un pagasta budžets ir mazs, bet mēs jau no pirmajām dienām esam domājuši, kā piesaistīt finansējumu. Uzrunājām biedrības, vēstniecības, institūtus un citas institūcijas un saņēmām pozitīvas atbildes kopīgai sadarbībai. Pēdējā laikā veicinām sociālās uzņēmējdarbības kustību, sadarbojoties ar Latvijas sociālās uzņēmējdarbības asociāciju. Esam šīs kustības vēstnieki Latgalē. Rīkojam seminārus, rādām pozitīvus piemērus, esam pielāgojuši muižu cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Bieži vien pašvaldība nevar iesniegt projektus kādos fondos, lai iegūtu finansējumu, un tad to dara biedrības. Mēs ejam pretī pašvaldībai un rakstām savstarpēji izdevīgus projektus, piemēram, kultūras un kultūrizglītības projektus. Rakstām no biedrības, realizējam pašvaldībā. Sadarbojamies ar tautas mākslas kolektīvu tērpu izgatavošanas procesā. Gribētos, lai pašvaldībā ir koordinators, kurš informē un palīdz biedrībām projektu sagatavošanā. NVO, sociālajiem uzņēmējiem un pašvaldībai vērts sēsties pie viena galda, saprast vienam otra vajadzības un piedāvājumu, lai pēc tam kopīgiem spēkiem uzlabotu dzīves kvalitāti savā novadā," uzskata Inga Žirgule, piebilstot, ka Rēzeknes novadā pie kopīgās sadarbības vēl krietni jāpiestrādā.

Jānāk ar ideju,- uzklausi

Biedrības "Ritineitis" vadītāja MARUTA CASTROVA atcerējās, ka savulaik arī Balvu novada pašvaldībā bija cilvēks, pie kura varēja griezties biedrību vadītāji un saņemt informāciju un atbalstu. Projektu vadītāja VINETA ZELTKALNE, ar lielu pieredzi darbā pašvaldībā un sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām projektu rakstīšanā un realizācijā, uzskata, - ja cilvēki nenāk uz pašvaldību ar konkrētu lūgumu un nerunā, kā pašvaldība var zināt, kam un ko palīdzēt? "Ja cilvēks atnāks ar konkrētu jautājumu, pašvaldība vienmēr atradīs iespēju, kā palīdzēt. Ja būs laba ideja, tā laika gaitā sāks dzīvot. Pats svarīgākais ir nepaturēt labas idejas pie sevis, bet atklāti par

Vāc ziedojumus. Červonkas baznīcā notiek klasiskās mūzikas koncerti, šādi tiek vākti ziedojumi jumta atjaunošanai.

Uzziņai

- Aktīvo iedzīvotāju fonds ir Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu programma ar mērķi stiprināt pilsonisko sabiedrību un iedzīvotāju līdzdalību, kā arī vairo mazaisargsāto iedzīvotāju grupu spējas.
- Fonds ar 8,5 miljonu eiro budžetu Latvijā piedāvā ar projektiem startēt četrās dažādās programmās: "Demokrātijas kultūra", "Cilvēktiesības", "Ilgtspēja un kapacitāte", kā arī "Divpusējā un reģionālā sadarbība".
- Pirmo reizi programmas finansējumu uzticēts administrēt pilsoniskajai sabiedrībai. Iepriekšējos gadus to darīja valsts pārvalde.

tām runāt," uzskata Vineta.

Līdzīgās domās ir biedrības "Ziemeļlatgales partnerība" stratēģijas administratīvā vadītāja IEVA LEIŠAVNIECE. "Kopīgā platformā varētu apkopot nevalstiskā sektora - draudzību, ciemu, kopienu - pagastu vēlmes un ierosinājumus. To varbūt varētu nosaukt kaut vai par ideju banku vai atvērto jautājumu stūrīti. Partnerība ir atvērta šādiem risinājumiem," uzsvēra Ieva.